

Pécsi Ítéltábla

Pf.III.20.009/2024/4. szám

A felperes:

felperes1 (cím1)

A felperes képviselője:

ügyvédi iroda (ügyintéző: dr. Kummer Ákos ügyvéd, cím2)

Az alperes:

alperes1 (cím3)

Az alperes képviselője:

ügyvédi iroda1 (ügyintéző: dr. Kovács Loránd ügyvéd, cím4)

A fellebbezési kérelmet előterjesztő fél:

alperes 11. sorszám alatt

A per tárgya:

személyiségi jogi igények érvényesítése

Az elsőfokú bíróság:

Pécsi Törvényszék

A fellebbezéssel támadott határozat:

18.P.20.318/2023/10. számú ítélet

Í t é l e t

A másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi az alperest, hogy fizessen meg a felperesnek tizenöt napon belül 19.050 (tizenkilencezer-ötven) forint másodfokú eljárásban felmerült perköltséget, továbbá az államnak – a Nemzeti Adó- és Vámhivatal 10032000-01070044-09060018 számú illetékbevételei számlájára – az esedékesség napjáig 48.000 (negyvennyolcezer) forint meg nem fizetett fellebbezési eljárási illetéket. Az esedékesség napja a jelen határozat meghozatalát követő hatvanadik nap. Az illeték megfizetése során a közlemény rovatban a Pécsi Ítéltábla megnevezését, a jelen határozat ügyszámát, valamint a fizetésre kötelezett adószámát fel kell tüntetni.

Az ítélet ellen fellebbezésnek helye nincs.

I n d o k o l á s

- [1] Az elsőfokú bíróság által megállapított tényállás szerint az alperes Baranya Vármegye legismertebb, legolvasottabb nyomtatott napilapjának, az napilap a kiadója, a felperes a Párt

(a továbbiakban: párt) pártigazgatója volt 2020 elejéig. A párt 2018. májusában tisztújító kongresszust tartott, melyen egyéb¹ nyerte el az elnöki tisztséget egyéb²val szemben.

- [2] Az alperes által kiadott napilap¹ című napilap 2018. december 4 -i számában „Újabb pártos felvétel” címmel a következő tartalmú cikk jelent meg:
- [3] *„Még nyáron került nyilvánosságra egy hangfelvétel, amelyen egy pártos vezető a pártigazgató nevében pénzt ajánl a küldötteknek, hogy egyéb¹t támogassák a tisztújításon. felperes¹ állítólag azzal is megzsarolta a tagságot, hogy nem vállalja a pártigazgatói posztot, ha egyéb³ lesz az elnök.”*
- [4] A felperes a korábban a weboldal oldalon megjelent, hasonló tartalmú cikkek miatt sajtóhelyreigazítási pereket kezdeményezett. A jogerős határozatok megállapították, hogy a sajtószerv azzal a közléssel, miszerint a felperes, illetve a megbízásából egyéb⁴ pénzt és „bármit” kínált egy küldöttnak, ha egyéb¹ra szavaz a párt tisztújító kongresszusán, nem véleményt közölt a felperesről, hanem tényt állított, mely valótlan volt.
- [5] A felperes kereseti kérelmében annak megállapítását kérte, hogy az alperes megsértette a jóhírnévhez fűződő személyiségi jogát azzal, hogy az általa kiadott napilap¹ című napilapban 2018. december 4. napján „Újabb pártos felvétel” címmel megjelent cikkben valótlanul állította, hogy a párt 2018-as tisztújító kongresszusa előtt egy pártos vezető a nevében ajánlott pénzt a küldötteknek azért, hogy egyéb¹t támogassák. A fenti jogsértés miatt 400.000 forint sérelemdíj és ennek 2018. december 5. napjától járó törvényes mértékű késedelmi kamata megfizetésére kérte kötelezni az alperest. Keresetét a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (Ptk.) 2:42.§ (2) bekezdésére, a 2:43.§ d) pontjára, a 2:45.§ (2) bekezdésére, a 2:51.§ (1) bekezdés a) pontjára, a 2:52.§ (1)-(3) bekezdéseire, 6:48.§ (1) bekezdésére alapította.
- [6] Az alperes ellenkérelme a kereset elutasítására irányult, mivel álláspontja szerint a keresettel támadott állítás egy következtetésen alapuló, a valósághoz közel álló közlés, aminek egyrészt nincs sértő jellege, másrészt a jogsértéstől függetlenül nem vagyoni hátrány hiányában a sérelemdíjra való jogosultságot nem alapozza meg. Utalt arra is, hogy a perbeli cikk tárgya nem a felperes személye volt.
- [7] Az elsőfokú bíróság ítéletében megállapította, hogy az alperes megsértette a felperes jóhírnév védelméhez fűződő személyiségi jogát az általa kiadott napilap¹ című napilap 2018. december 4-i számában „Újabb pártos felvétel” címmel megjelent cikkben annak valótlan állításával, hogy a párt 2018-as tisztújító kongresszusa előtt egy pártos vezető a felperes nevében ajánlott pénzt a küldötteknek azért, hogy egyéb¹t támogassák. Kötelezte az alperest 400.000 forint sérelemdíj, ennek 2018. december 5. napjától a kifizetés napjáig járó törvényes mértékű késedelmi kamata, 47.640 forint elsőfokú perköltség és az államnak 36.000 forint meg nem fizetett elsőfokú eljárási illeték megfizetésére.
- [8] Ítéletének indokolásában felhívta az Alaptörvény VI. cikk (1) bekezdését, IX. cikk (1) és (4) bekezdését, a Ptk. 2:42.§-át, 2:43.§ d) pontját, 2:45.§ (2) bekezdését, 2:51.§ (1) bekezdés a) pontját.
- [9] Az irányadó alkotmánybíróági gyakorlatra hivatkozással kifejtette, hogy a véleménynyilvánítás szabadsága kiemelten védett alkotmányos érték, a véleményt annak érték- és igazságtartalmára tekintet nélkül védi [36/1994. (VI. 24.) AB határozat]. Különös szigorral kell érvényre juttatni a közélet területén, az ilyen jellegű szólások korlátozása csak a legszűkebb körben nyerhet igazolást [7/2014. (III. 7.) AB határozat, Indokolás [45] bekezdés]. A véleménynyilvánítás gyakorlása és az érintett személyek alapvető jogainak összeütközése során jelentőséget kell tulajdonítani annak, hogy a véleményt kifejező nyilvános közlés közérdekű vitában kifejtett álláspontot tükröz-e, a nyilvános közlés közzsereplést érint-e, a nyilvános közlés tényállítást vagy értékítéletet foglal-e magában, a

nyilvános közlés sérti-e az érintett személy emberi méltóságát vagy jó hírnevét [3145/2018. (V. 7.) AB határozat, Indokolás [38] bekezdés].

- [10] Rögzítette, hogy a perbeli esetben nem volt vitás a felperes közszereplői minősége, illetve, hogy a perbeli közlés politikai jellegű közéleti megszólalás, így a felperest nem vitásan magasabb tűrési kötelezettség terheli. Annak megállapítása során, hogy a nyilvános közlés értékítéletnek, vagy tényállításnak tekinthető-e, az elsőfokú bíróság abból indult ki, hogy az értékítéletekkel szemben a tényállítások mindig olyan konkrétumokat tartalmaznak, amelyek valósága bizonyítás útján igazolható, ellenőrizhető. Ha a vitatott kitétel valóságtartalma igazolható, főszabályként tényállításról van szó, ellenkező esetben véleményről, értékítéletéről. A tény ugyanis a való világ része, annak valamely objektív – emberi tudattól független – mozzanata, a múltban létezett, vagy a jelenben érzékelhető jelenség, állapot, esemény, történés vagy cselekvés. Ezzel szemben a vélemény szubjektív kategória, valamely tényre vonatkozó állásfoglalás, értékítélet, következtetés (BDT2020.4235.I.).
- [11] Az elsőfokú bíróság a fent hivatkozott ún. bizonyíthatósági tesztet alkalmazva rámutatott, hogy a vitatott közlés tényállítás, amit az alperes, mint egy bizonyított, korábban tényszerűen beigazolódott információt hozott az olvasók tudomására. A tényállítás valótlanságát a felperes által csatolt, a Fővárosi Ítéltábla 32.Pf.21.104/2018/5. számú és a Fővárosi Ítéltábla 2.Pf.21.334/2018/4. számú ítéletének indokolásában írtak alapján állapította meg, figyelemmel arra, hogy e jogerős ítéletek tárgyát képező eljárásokban vizsgált közléseknek a perbelivel azonos a jelentéstartalma.
- [12] A közlés sértő jellege körében vizsgálta, hogy az a közmegítélés alapján alkalmas-e az érintett személy társadalmi megítélésének hátrányos befolyásolására. A perbeli közlést ilyennek minősítette, mert egy politikus megítélését nyilvánvalóan negatív irányba befolyásolja, ha vesztegetéssel, szavazásra jogosultak lefizetésével próbál meg jogellenesen befolyásolni egy demokratikus szavazást. Azt az alperesi érvelést, hogy a politika valódi természetét megismerő magyar olvasóközönségben a perbeli valótlán tényállítás ne váltana ki megütközést, nem találta megalapozottnak.
- [13] Az elsőfokú bíróság mindezekre tekintettel a jogsértést a Ptk. 2:51.§ (1) bekezdés a) pontja alapján megállapította, és rögzítette, hogy a sérelemdíj fizetésére kötelezés valamennyi törvényi feltétele fennáll. Utalt arra, hogy az elévülési időn belüli igényérvényesítés időpontjának nincs jelentősége. A jogsértés súlya, az alperes felróhatósága körében értékelte, hogy az alperes nem vette figyelembe, az általa közöltekkel kapcsolatban korábban helyreigazítást tették közzé, valamint, hogy az alperesi cikk megjelentetésével széles nyilvánosságot ért el a hírolvasók valótlán, torz tájékoztatása. Az igényelt 400.000 forint sérelemdíj összegét az okozott sérelemmel arányos mértékűek ítélte, ezért a Ptk. 2:52.§ (1) bekezdése alapján kötelezte az alperest annak megfizetésére.
- [14] Az elsőfokú bíróság ítélete ellen az alperes fellebbezett, az elsőfokú bíróság ítéletének megváltoztatását és a kereset elutasítását kérte. Álláspontja szerint a kereset jogalapja nem áll fenn, az elsőfokú bíróság megsértette a Ptk. 2:45.§ (2) bekezdésében foglaltakat. A perbeli igény érvényesítése szempontjából annak van jelentősége, hogy a sérelmezett kijelentés a felperes személyét érintően fogalmazza-e meg a mondanivalóját, a sérelmezett közlés ugyanakkor nem a felperes, hanem egy tőle független személy cselekvőségét írja le.
- [15] A sértő jelleg hiányára hivatkozással vonta le azt a következtetést, hogy a sérelmezett közlés a felperesnek nem okozott jogvédelmet igénylő sérelmet.
- [16] Hivatkozott a 7/2014. (III. 3.) AB határozat [49] és [50] bekezdéseiben kifejtettekre, miszerint a tényállítást tartalmazó megnyilvánulások szintén részei a szólásszabadságnak, a politikai véleménynyilvánítás fokozott védelme mind a közügyekben megfogalmazott értékítéletekre, mind pedig a közügyek körébe tartozó tényállításokra vonatkozik.

- [17] Változatlanul állította, hogy a közügyek demokratikus vitájában a vita érintettjei a politikai eseményeket a maguk összefüggésében értelmező állampolgárok, akik tisztában vannak a pártpolitikai véleménynyilvánítások figyelemfelkeltésre és túlzásokra hajlamos jellemzőivel. A 3222/2022. {helyesen 3112/2022.} (III. 23.) AB határozat [32], [33] bekezdéseiben is kifejtettek szerint a politikai közszereplők esetében a társadalmi nyilvánosság eleve másként, a demokratikus vita szükségszerű részeként, a különböző politikai érdekek mentén értelmezendő megnyilvánulásként kezeli a személyüket ért bírálatot és minősítést.
- [18] Fellebbezésében változatlanul hangsúlyozta a közszereplő felperes fokozott tűrési kötelezettségét. Rámutatott, hogy a közszereplők fokozott tűrési kötelezettségének határait az Alkotmánybíróság 3217/2020. (VI. 19.) számú határozata tovább tágította azzal, hogy nem csak a kampány időszakában tekintette irányadónak, hogy a politikusoknak éles bírálatokat és állításokat kell eltűrniük, nekik a kampányidőszakon kívül is számos lehetőségük nyílik a megfogalmazott bírálatokra történő széleskörű reagálásra. Kiemelte, hogy a felperes a közszereplő kategóriáján belül a szólásszabadság szempontjából legkevésbé védett személyi körbe tartozó politikus, akinek közéleti tevékenységére figyelemmel számításba kell arra, hogy a hitelességét egyesek megkérdőjelezzik. A párt széthullása és zavaros pénzügyei miatt a sérelmezett közléssel érintett ügyek fokozott közérdeklődésre tartottak számot, a felperesnek pártigazgatóként emiatt is fokozott tűrési kötelezettsége van a rá vonatkozó közléseket illetően.
- [19] Indokolatlannak, eltúlzottnak tartotta a felperesnek megítélt sérelemdíjat. Rámutatott, hogy amennyiben a személyiségi jogsértéssel okozati összefüggésben nem vagyoni hátrány keletkezése nem állapítható meg, és a megállapított jogsértés tárgyi súlya sem kiemelkedő, úgy az összes körülmény mérlegelése mellett a sérelemdíj iránti igény elutasítható. A felperes a jogsértésből eredő köztudomású hátrányokon túl további hátrányok bekövetkezésére nem hivatkozott, ilyeneket nem bizonyított, a jogsértőként értékelt állítás nem a személyét minősíti. A kijelentésekkel okozott nem vagyoni hátrány mértéke csekély, a személyiségi jogot sértő közlések tárgyi súlya nem kiemelkedő. Az igényérvényesítés időpontja, a cikk megjelenésétől számított közel öt év elteltéig ugyancsak azt igazolja, hogy a felperesnek a perbeli közlés semmilyen sérelmet nem okozott.
- [20] A felperes fellebbezési ellenkérelme az elsőfokú bíróság ítéletének helybenhagyására irányult. Hangsúlyozta fellebbezési ellenkérelmében, hogy a szervezeten belüli demokratikus választási folyamat befolyásolására irányuló tevékenységgel vádolta meg az alperes, a nagy súllyal bír, kirívóan sértő állítás önmagában alapul szolgál a sérelemdíj megállapításához. Kiemelte, hogy a Ptk. 2:52.§ (1) bekezdése szerinti igénye kapcsán nem köteles bizonyítani az őt ért nem vagyoni hátrányt, a köztudomású tényekre alapított hivatkozása is elfogadható. Az alperes sem a jogsértés eredményeként bekövetkező nem vagyoni hátrány, sem a felróhatóság hiányát nem igazolta, azt meg sem kísérelte.
- [21] A fellebbezés nem alapos.
- [22] Az elsőfokú ítélet anyagi jogi megfelelőségének felülbírálata során a másodfokú bíróság a Pp. 369.§ (3) bekezdés c) pontja szerinti felülbírálati jogkörében a megállapított tényekből az elsőfokú bírósággal érdemben azonos következtetést vont le, a megállapított tényeket másként nem minősítette.
- [23] A másodfokú bíróság nem osztotta az alperesnek azt az álláspontját, hogy a sérelmezett tényállítás nem a felperesre vonatkozik.
- [24] A jóhírnév megsértésére alapított személyiségi jogi perben is megfelelően alkalmazandó PK. 12. számú állásfoglalás II. pontjában kifejtettek szerint a sajtóközleményt a maga egészében kell vizsgálni. A kifogásolt közléseket, kifejezéseket nem formális megjelenésük, hanem

valóságos tartalmuk szerint kell figyelembe venni, a sajtóközlemény egymással összetartozó részeit összefüggésükben kell értékelni.

- [25] Az „...egy pártos vezető a pártigazgató nevében pénzt ajánl a küldötteknek...” szövegrész valóban csupán tisztsége megemlítésével utal a felperesre. Az ezt közvetlenül követő mondat („felperes1 állítólag azzal is megsarolta...”) azonban a stilisztikai eszközeivel egyrészt visszautal az előző mondatra, egyúttal pedig a felperest meg is nevezi. Az *is* mellérendelő kötőszó használata abban a mondatban, amely a cselekvőséget már egyértelműen a felperesnek tulajdonítja, egyértelművé teszi egyrészt azt, hogy tartalmilag az előző közlés fókuszában is a felperes van, másrészt, hogy a pártigazgató és felperes1 ugyanaz a személy. Utóbbi értelmezést erősíti, hogy a pártos vezető a szövegben határozatlan névelővel szerepel, kifejezve, hogy őt a szöveg írója – ellentétben a pártigazgatóval – nem kívánja beazonosítani.
- [26] A két mondat összefüggésében értelmezve így azt fejezi ki az olvasók számára, hogy a felperes olyan módon kívánta a célját elérni, hogy egyrészt a tisztségéről való lemondással fenyegetve nyomást gyakorolt a tagságra, illetve egy másik vezető közreműködésével megkísérelte megvesztegetni a küldötteket.
- [27] Az elsőfokú bíróság helyesen ítélte meg, hogy a hangfelvételre utalással alátámasztott fenti közlés tartalmilag tényállítás (illetve a bekezdés elején megjelenő egyéb5re való hivatkozás folytán híresztelés). A másodfokú bíróság abban is egyetértett az elsőfokú bírósággal, hogy a per tárgyává tett közlés a véleménynyilvánítási szabadság kereteit meghaladja, különösen, hogy fellebbezésében az alperes a közlés valótlanságát már nem vitatta, annak valóságalapjára semmilyen formában nem hivatkozott.
- [28] A valótlan tények állítására, a tények meghamisítására a véleménynyilvánítás szabadsága sem terjed ki. Az Alkotmánybíróság még a politikusok egymás közti vitájával kapcsolatban is hangsúlyozta, hogy a választási kampány szabadságának védelme nem jelenti azt, hogy a jelöltek bármilyen valótlan információt, állítást terjeszthetnek egymásról [7/2014. (III. 7.) AB határozat]. Valótlan tények állítása (híresztelése) esetén súlytalannak találta a másodfokú bíróság az alperesnek azt a védekezését, hogy a társadalom tagjai a politikai nyilvánosság működésének kiismerése folytán képessé váltak a közlést megfelelő kritikával, körütekintéssel történő értékelésére. Az olvasók kételkedésére való hagyatkozás a sajtószabadságról és a médiatartalmak alapvető szabályairól szóló 2010. évi CIV. törvény 10.§-ban megjelenő tájékoztatási követelményekkel is ellentétes lenne.
- [29] A valótlan közlés az elsőfokú bíróság helyes megállapítása szerint sértő a felperes személyére vonatkozóan, mivel az őt tisztségválasztási visszaélésben közreműködő személyként ábrázolja, amely egy politikus, egy pártban tisztséget betöltő személy társadalmi megítélését egyértelműen hátrányosan befolyásolja. A megvesztegetéssel kapcsolatos közlés alkalmas volt arra, hogy a felperesbe vetett választói bizalmat megingassa, hitelességét megkérdőjelezze.
- [30] A másodfokú bíróság a sérelemdíj Ptk. 2:52.§ (3) bekezdés szerint mérlegelt mértékével is egyetértett. A felperes fellebbezési ellenkérelmében helyesen mutatott rá, hogy őt a jogsértésből eredő hátránnyal kapcsolatos bizonyítás a Ptk. 2:52.§ (2) bekezdésének második fordulata alapján nem terheli. A perbeli jogsértésből az általános élettapasztalatok mellett bekövetkező hátrányok másnemű, vagyoni előnnyel történő ellensúlyozására a közszereplő felperes esetében is indokolt és szükséges 400.000 forint összegű sérelemdíj. A fellebbezésben írtakkal ellentétben az igényérvényesítés elévülési idő leteltéhez közeli időpontjából a felperest ért hátrány súlyára nem lehet következtetni. Nem osztotta a másodfokú bíróság az alperesnek azt a fellebbezésben megjelenő álláspontját sem, hogy a jogsértés, illetve a felróhatóság csekély súlyú lenne, a közéleti viták minél szabadabb folyásának biztosítása ugyanis nem ad felmentést a következtetések és a tények

megkülönböztethető módon történő közlésén alapuló hitelesség követelménye alól, az alperes pedig ezt a jelen ügyben szem elől tévesztette.

- [31] Az elsőfokú bíróság a fellebbezésben hivatkozott jogszabályokat nem sértette meg, ezért a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 383.§ (2) bekezdése alapján helybenhagyta.
- [32] Az alperes fellebbezése eredménytelen maradt, azért a felperes másodfokú eljárásban felmerült költségét a Pp. 83.§ (1) bekezdése alapján ő köteles viselni, a felperes által felszámítottakkal egyező, a bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi költségekről szóló 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3.§ (3) és (5) bekezdésének, 4/A.§-ának megfelelő összegben.
- [33] A másodfokú bíróság a Pp. 102.§ (1) bekezdése alapján kötelezte az alperest, hogy a feljegyzett fellebbezési eljárási illetéket az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény 78.§ (4) bekezdése szerint fizesse meg, egyúttal a polgári és közigazgatási bírósági eljárás során meg nem fizetett illeték és állam által előlegezett költség megfizetéséről szóló 30/2017. (XII. 27.) IM rendelet 3.§ (2) bekezdése alapján tájékoztatta az alperest az esedékesség időpontjáról, valamint a fizetés során a közlemény rovatban feltüntetendő adatokról.
- [34] A másodfokú bíróság a fellebbezést a Pp. 376.§ (1) bekezdés a)-c) pontjaiban írt feltételek hiányában tárgyaláson kívül bírálta el.

Pécs, 2024. április 30.

Dr. Kutasi Tünde s.k. a tanács elnöke, Gáspárné dr. Baranyabán Judit s.k. előadó bíró, Dr. Kovács János s.k. bíró